

Výjezdní seminář z obchodního práva

Obchodněprávní judikatura včera, dnes... a zítra?

25. – 27. dubna 2014

Podíl a společné jmění manželů.

Barbara Dufková

3. ročník PF UK

Resumé

Rekodifikace soukromého práva s sebou přirozeně přináší nesčetná pozitiva reflektující vývoj právního řádu a společnosti jako celku, na druhé straně však přinejmenším v počátcích své účinnosti působí mnohé výkladové potíže. V oblasti manželského majetkového práva se zejména naskýtá otázka, nakolik se s přelomem roku 2014 uplatní bohatá judikatura týkající se podílu v obchodní společnosti či družstvu ve společném jmění manželů, jež se na takový obchodní podíl dívala ze dvou odlišných úhlů pohledu. V majetkové rovině se za splnění podmínek rozhodných pro vplynutí věci do společného jmění nečinil rozdíl mezi manželem, jenž provedl právní jednání, prostřednictvím něž k nabytí podílu došlo, a druhým manželem, protože oba byli k majetkové hodnotě podílu oprávněni stejnou měrou. Avšak výkon práv a povinností vyplývajících z účasti na společnosti příslušel pouze tomu z manželů, jenž podíl v obchodní společnosti či družstvu nabyt. Nový občanský zákoník nepřevzal ustanovení, jež by vylučovalo účast druhého z manželů ve společnosti, čímž znovu rozvířil otázky, zda nebylo úmyslem zákonodárce napříště mezi dvěma složkami podílu v obchodní společnosti či družstvu nerozlišovat, a tudíž přiznat kvality společníka druhému z manželů i co do výkonu společnických práv a povinností. V takovém případě by však bylo rovněž nezbytné určit, zda by byl tento

podíl spravován v režimu spoluvlastnictví dle zákona o obchodních korporacích, či dle ustanovení nového občanského zákoníku o správě věci ve společném jmění.

1. Úvod

Očekávané nabytí účinnosti zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „nový občanský zákoník“ nebo „NOZ“) s sebou přineslo na jedné straně vyjasnění a zpřehlednění vybraných právních institutů a vztahů, avšak na straně druhé i mnohá sporná ustanovení, jež rozvířila horlivé debaty týkající se jejich výkladu. Mezi ně nepochybně patří přeformulované znění ustanovení regulujícího problematiku podílu v obchodní korporaci a společného jmění. Přestože bychom kvůli nejednoznačnosti formulačních dovedností zákonodárce očekávali upřesnění daných vztahů v zákoně č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích) (dále jen „zákon o obchodních korporacích“ či „ZOK“), jenž navazuje na úpravu vybraných právnických osob započatou novým občanským zákoníkem, nenalezneme uspokojující vysvětlení ani zde. Nezbývá tedy, než se uchýlit k nejrůznějším výkladovým metodám a hypotézám, které by napomohly překonat právní vakuum spojené s nejistotou dopadající na právní postavení manžela, jehož protějšek je společníkem či členem některé z obchodních korporací, alespoň do doby, než se na margo dotčených ustanovení vysloví některé ze soudních instancí s autoritativním výkladem. Ke komplexnímu posouzení dobře poslouží především znění předchozí právní úpravy obsažené v zákoně č. 40/1964 Sb., občanský zákoník (dále jen „občanský zákoník“ či „OZ“), ale i dosavadní judikatura.

2. Společné jmění v novém občanském zákoníku

Nový občanský zákoník v úvodu do manželského majetkového práva ve svém § 708 stanoví, že to, co manželům náleží, má majetkovou hodnotu a není vyloučeno z právních poměrů, je součástí společného jmění manželů. Shodně s předchozí právní úpravou ctí pravidlo, podle něhož se manželé podílí na společném jmění, ale zároveň každý z nich obhospodařuje své jmění vlastní. Jejich společné jmění může v zásadě podléhat trojímu právnímu režimu – zákonnému, smluvnímu či založenému rozhodnutím soudu. Předmětem dalších úvah bude jen režim zákonný, neboť ve zbývajících případech nejsou manželé ustanovením § 709 NOZ vázáni.

Zákonný režim řadí do společného jmění vše, co si pořídí jeden z manželů nebo oba za trvání manželství, načež v návaznosti na předchozí právní úpravu jisté statky ze společného jmění vylučuje. Přes nepočetné výjimky vyňatého majetku je společné jmění dále obohacováno ziskem výlučného majetku jednoho z manželů¹, jakož dle § 709 odst. 3 NOZ i podílem manžela v obchodní společnosti nebo družstvu získaným za dobu trvání manželství, stal-li se manžel v době trvání manželství společníkem obchodní společnosti nebo členem družstva a byly-li k jeho nabytí použity prostředky spadající do společného jmění.² Ač požadavek použití společných prostředků k nabytí podílu není v tomto ustanovení výslovně uveden, z dovětky vylučujícího ze společného jmění podíl nabytý za trvání manželství sice jen jedním z manželů, avšak způsobem, který zakládá jeho výlučné vlastnictví, lze i nadále dovodit, že prostředky sloužící k získání podílu musí alespoň z části pocházet právě ze společného jmění.

3. Podíl v obchodní společnosti či družstvu ve společném jmění manželů dle dosavadní právní úpravy

Pod zorným úhlem dosavadního občanského zákoníku se nicméně na obchodní podíl³ nahlíželo z jiné perspektivy. Ve svém § 143 odst. 2 se totiž zaměřil spíše na společenskoprávní rovinu, když stanovil, že nabytí podílu nezakládá účast druhého manžela na společnosti nebo družstvu, s výjimkou družstva bytového.⁴

Uvedené ustanovení zařazené do občanského zákoníku novelou provedenou zákonem č. 91/1998 Sb. napříště odstranilo pochybnosti vznášející se nad otázkou, zda se manžel společníka, který nabyde podíl a splatí jej ze společného jmění, stane

¹ § 709 odst. 2 NOZ. Výslovné začlenění zisku z výlučného majetku jednoho z manželů do společného jmění lze považovat za vítaný krok, jenž odstraní interpretační potíže, které okolo takového příjmu manžela panovaly.

² § 709 odst. 3 NOZ: součástí společného jmění je také podíl manžela v obchodní společnosti nebo družstvu, stal-li se manžel v době trvání manželství společníkem obchodní společnosti nebo členem družstva. To neplatí, pokud jeden z manželů nabyl podíl způsobem zakládajícím podle odstavce 1 jeho výlučné vlastnictví.

³ Rekodifikační předpisy opouštějí dosavadní termín obchodní podíl, aby jej nahradily pojmem podíl, a ZOK dokonce mezi svá ustanovení zařadil jeho výslovnou definici, když v § 31 určuje, že podíl představuje účast společníka v obchodní korporaci a práva a povinnosti z této účasti plynoucí.

⁴ § 143 odst. 2 OZ: Stane-li se jeden z manželů za trvání manželství společníkem obchodní společnosti nebo členem družstva, nezakládá nabytí podílu, včetně akcií, ani nabytí členských práv a povinností členů družstva, účast druhého manžela na této společnosti nebo družstvu, s výjimkou bytových družstev.

rovněž společníkem předmětné společnosti. Posouzení, zda podíl takto nabytý vplývá do společného jmění manželů, však ponechalo zahaleno rouškou tajemství.

Právní doktrína nicméně vyvozovala, že gramatický výklad dotčeného ustanovení implikuje jen a pouze výslovně zmíněné důsledky, tedy vyloučení účasti druhého manžela ze společnosti. Naopak není důvodu omezovat jiné majetkoprávní účinky, které investice ze společného jmění manželů nutně při dispozici s jinými majetkovými hodnotami⁵ vyvolává, a proto bude podíl spravován v režimu společného jmění manželů. Opačný výklad by mohl totiž vést k nepřiměřenému poškození druhého manžela, jenž by byl ochuzen o prostředky náležející do společného jmění potřebné pro uhrazení podílu, aniž by s nimi po vložení do společnosti mohl jakýmkoli způsobem disponovat. Příslušelo by mu pouze právo na úhradu vynaložených nákladů, ale až při vypořádání společného jmění. Na druhou stranu k podobným transferům ze společného jmění nemohlo dojít bez jeho souhlasu, neboť ve smyslu § 145 odst. 2 OZ, nešlo-li o využití podílu k podnikání, a § 146 OZ, jednalo-li se o nabytí podílu za účelem podnikání, byl k platnosti právního jednání⁶ vyžadován souhlas obou manželů.⁷ Bez něj se poškozený nesouhlasící manžel mohl dovolat relativní neplatnosti předmětného právního jednání.

Stále přetrvávající nejistotu nakonec rozptýlil Nejvyšší soud ve svém rozsudku ze dne 20. 7. 2004, sp. zn. 22 Cdo 700/2004 (dále jen „Dvojmocný podíl“). Obchodnímu podílu přisuzuje imanentní majetkovou hodnotu, která může být dle § 118 odst. 1 OZ⁸ předmětem občanskoprávních vztahů. Nabyde-li i jen jeden z manželů za trvání manželství ze společných prostředků náležejících do společného jmění manželů obchodní podíl, majetek vyjádřený hodnotou podílu se stává součástí společného

⁵ Pojetí věci dle dosavadního OZ svým úzkým rozsahem neumožňovalo obsáhnout specifickou povahu obchodního podílu se svými majetkovými i nemajetkovými atributy. Proto bylo nutné se při jeho právní kvalifikaci uchýlit k termínu jiné majetkové hodnoty presumované v § 118 odst. 1 OZ.

⁶ Dřívější terminologie operovala s pojmem právní úkon, jenž byl napříště opuštěn ve prospěch právního jednání.

⁷ § 145 odst. 2: Obvyklou správu majetku náležejícího do společného jmění manželů může vykonávat každý z manželů. V ostatních záležitostech je třeba souhlasu obou manželů, jinak je právní úkon neplatný.

⁸ § 118 odst. 1 OZ: Předmětem občanskoprávních vztahů jsou věci, a pokud to jejich povaha připouští, práva nebo jiné majetkové hodnoty.

jmění manželů. Důsledkem oddělení majetkové a společenské podstaty podílu je pak toliko odlišení právního postavení manžela, jenž uskutečnil právní jednání vedoucí ke vzniku účasti ve společnosti, od právního postavení manžela druhého, jemuž § 143 odst. 2 OZ kvality společníka upírá. Tudíž jen manželovi, který nabyt podíl, vyplývají z jeho postavení práva a povinnosti vztahující se na společníka z občanského či obchodního zákoníku a jiných případných společenských dokumentů. Se svým podílem však nemůže nakládat zcela libovolně, neboť je omezen právem druhého manžela ulpívajícím na jeho majetkové hodnotě, která tak tvoří druhou rovinu právní podstaty podílu. Nad rámec běžné správy je fakticky omezen vůlí druhého manžela, když je např. k převodu podílu vyžadován jeho souhlas. Nejvyšší soud tímto rozhodnutím sice ochudil druhého manžela o možnost účasti na chodu společnosti, na druhou stranu mu otevřel cestu k uspokojení se z hodnoty podílu při vypořádání společného jmění.

4. Podíl v obchodní společnosti či družstvu ve společném jmění dle účinné právní úpravy

Zákonodárce, zdá se, nepřevzal právní argumentaci Nejvyššího soudu a odborné veřejnosti, když v novém občanském zákoníku rozlišování majetkové a společenské podstaty podílu nezakotvil. Omezil se na lakonické konstatování, že podíl ve společnosti nebo družstvu je napříště za jistých podmínek třeba zahrnout do společného jmění, čímž přirozeně znovu vyvolal rozpaky. Došlo k vypuštění vcelku již ustáleně vykládaného ustanovení vylučujícího účast druhého manžela na společnosti záměrně, či představuje jen jednu z dalších nedůsledností a nepřesností jako neduhů nového občanského zákoníku?

Tvůrci zákona ani důvodová zpráva nenabízejí přesvědčivý, či spíše dostatečný, závěr. Rovněž odborná veřejnost ve snaze vedené ctihodným cílem ulehčit adresátům ne vždy předvídatelných právních norem orientaci ve spleťtém labyrintu právního řádu dospěla k rozličným, ba přímo protikladným názorům.

4.1. Zachování dosavadního stavu

P. Bezouška⁹ si všímá absence ustanovení o vyloučení účasti druhého z manželů na společnosti (družstvu), což by dle něj mohlo podávat, že v okamžiku nabytí podílu do společného jmění se oba manželé stávají společníky s odpovídajícími právy a povinnostmi spojenými s účastí na společnosti. Zároveň nicméně uzavírá, že: „*tento závěr je mezi odbornou veřejností menšinový, praxe se spíše přiklání k tomu, že se na dosavadním stavu nic nemění.*“¹⁰ Z uvedeného názoru jasně nevyplývá, z jakých předpokladů P. Bezouška při své úvaze vycházel a jakou množinu odborné veřejnosti podrobil zkoumání. Začlenění podílu do společného jmění z majetkového hlediska však nepopírá.

Z daného úhlu pohledu by rekodifikace do pojetí podílu ve společném jmění nic nového nepřinesla, výše zmíněné rozhodnutí ve věci Dvojmocného podílu by se tudíž prosadilo po 1. 1. 2014 v celém rozsahu.

4.2. Odlišení obchodních společností a družstev

Pozměněné znění § 143 odst. 2 dosavadního občanského zákoníku vtěleného do ustanovení § 709 odst. 3 nového občanského zákoníku nicméně další odborníky přinejmenším znejistilo. B. Havel¹¹ jako jeden z autorů návrhu zákona o obchodních korporacích upozorňuje, že na rozdíl od družstev se ve vztahu k podílu v obchodních společnostech žádná speciální ustanovení neuplatní, a jeho správa bude tedy podléhat všeobecným ustanovením o společném jmění manželů.

Tento zajímavý postřeh míří především na § 32 odst. 4 a 5 ZOK, jenž rozlišuje mezi způsobem správy podílu ve spoluvlastnictví v obchodní společnosti a družstvu. Výslovně se zde totiž uvádí, že pokud na spoluvlastnické straně stojí manželé, je oprávněn spravovat podíl vůči družstvu kterýkoli z nich.¹² Pro obchodní společnosti však zákon o obchodních korporacích pouze konstatuje, že spoluvlastníci vystupují

⁹ BEZOUŠKA, P., PIECHOWICZOVÁ, L.: Nový občanský zákoník. Nejdůležitější změny. Olomouc: Anag, 2013.

¹⁰ *Idem*, str. 115.

¹¹ ŠTENGLOVÁ, I., HAVEL, B., CILEČEK, F., KUHN, P., ŠUK, P.: Zákon o obchodních korporacích. Komentář. Praha: C. H. Beck, 2013, str. 72

¹² § 32 odst. 5 ZOK:[...] Jsou-li spoluvlastníky podílu v družstvu manželé, může podíl vůči družstvu spravovat kterýkoliv z nich.

jako společník jediný a jejich podíl spravuje vůči obchodní společnosti společný zástupce.¹³

4.3. Překonání dosavadního stavu

Na tuto skutečnost poukazuje i P. Čech¹⁴, když zdůrazňuje, že nestanoví-li nový občanský zákoník, že druhý manžel se společníkem či členem obchodní společnosti či družstva nestává a zároveň podtrhuje-li, že součástí společného jmění je také podíl manžela v obchodní společnosti nebo družstvu, lze z uvedeného vyvodit pouze jediný závěr, totiž že se druhý manžel společníkem či členem nevyhnutelně stává. Současně odkazuje na § 32 odst. 4 a 5 ZOK, které upravují správu podílu ve spoluvlastnictví.

5. Správa podílu ve společném jmění

Připustili-li bychom v důsledku nabytí podílu v obchodní korporaci jen jedním z manželů vznik účastnických práv v osobě manžela druhého, nabízí se otázka, jakým způsobem by správa jejich podílu probíhala. Byl by ve vztahu ke společnosti oprávněn vystupovat kterýkoliv z nich, či by tato výsada náležela jen jednomu? Nebylo by vhodnější nejen z hlediska spravedlnosti, ale i právní jistoty uložit manželům určení společného zástupce, jenž by společnosti tlumočil jejich společnou vůli?

Zákon o obchodních korporacích ve svém Dílu 6 upravuje obecné otázky týkající se podílu v obchodní korporaci, mimo jiné i správu podílu ve spoluvlastnictví. Speciální úpravu vztahů vznikajících k podílu ve společném jmění zde však najdeme v § 32 odst. 5 ZOK jen ve vztahu k podílu družstevnímu, když je stanoveno, že jsou-li spoluvlastníky podílu v družstvu manželé, může podíl vůči družstvu spravovat kterýkoliv z nich. Na obchodní společnosti dopadá § 32 odst. 4 ZOK, který správu podílu ve spoluvlastnictví svěřuje výlučně správci společné věci. Nic však nebrání tomu, aby se jím stal právě jeden z manželů.

¹³ § 32 odst. 4 ZOK: Je-li podíl v obchodní společnosti ve spoluvlastnictví, jsou spoluvlastníci společným společníkem a podíl spravuje vůči obchodní společnosti jen správce společné věci.

¹⁴ ČECH, P.: Činí rekodifikace z obou manželů společníky? Právní rádce, 24. 10. 2013.

Na druhou stranu však nelze přehlížet, že pro věci nacházející se ve společném jmění nový občanský zákoník normuje v § 713 a násl. speciální režim správy, který zohledňuje povahu jednání týkající se předmětné věci. Tak pro záležitosti, které nelze považovat za běžné, v § 714 požaduje společné jednání obou manželů, nebo alespoň souhlas druhého manžela. Nedostatek této podmínky otevírá opomenutému manželovi možnost dovolat se žalobou neplatnosti takového jednání. Při správě společného podílu by tak rozlišování mezi záležitostmi, která je běžná a která naopak nikoliv, mohlo působit nemalé komplikace.

5.1. Obtížnosti při rozhodování

Z tohoto důvodu by se vhodnějším řešením jevílo podřídít správu podílu úpravě, kterou nabízí zákon o obchodních korporacích, neboť by bylo postaveno najisto, kdo je oprávněn vykonávat s podílem spojená společnická práva, aniž by se druhý z manželů mohl dodatečně dovolávat neplatnosti takových právních jednání. Případné neshody pramenící z odlišného pohledu na výkon společnických práv a směřování společnosti by bylo nutné odstranit již při úkolování správce, jenž by poté ve svém postavení příkazníka¹⁵ musel výsledek vyjednávání manželů uplatnit vůči společnosti.

Pokud bychom naopak připustili správu podle úpravy společného jmění, obchodní společnost by v zájmu zachování právní jistoty ohledně platnosti přijatých usnesení či rozhodnutí musela zkoumat, zda lze to které jednání kvalifikovat pouze jako běžnou záležitost, či zda se svými důsledky běžnosti vymyká, a případně vyžadovat vyjádření i druhého z manželů, jednal-li by pouze jeden z nich. Složitost naznačeného postupu by kladla do již tak mnohdy složitého procesu tvorby společné vůle společnosti další překážky, jež by mohly fungování společnosti až paralyzovat.

5.2. Vzájemný vztah NOZ a ZOK

Pro uplatnění úpravy nabídnuté v zákoně o obchodních korporacích hovoří i povaha tohoto právního předpisu. Vůči občanskému zákoníku má totiž postavení *lex*

¹⁵ § 1135 NOZ.

specialis, jež by měl být dle obecných aplikačních a interpretačních pravidel použit před *lex generalis*, jímž právě nový občanský zákoník nepochybně je, přednostně. Zákon o obchodních korporacích tak očividně zamýšlel zakotvit speciální úpravu podílu v korporaci ve společném jmění pouze ve vztahu v družstvu, aniž by současně stanovil jakákoli pravidla pro takový podíl v obchodní společnosti. Lze proto dojít k závěru, že v souladu s ustanovením § 712 NOZ¹⁶ využívá možnosti použít na věc ve společném jmění úpravu spoluvlastnictví a ve svém § 32 odst. 4 mezi těmito spoluvlastnickými formami nerozlišuje. Ostatně pod obecnou definici spoluvlastníků poskytnutou novým občanským zákoníkem v § 1115 odst. 1 lze zahrnout i manžele, když osoby, jimž náleží vlastnické právo k věci společně, označuje spoluvlastníky. Proto by se dle nastíněného výkladového postupu na výkon společných práv k podílu ve společném jmění použil výhradně § 32 odst. 4 ZOK, aniž by nechával prostor k prosazení specifického režimu manželského práva majetkového.

6. Důsledky obsáhnutí podílu do společného jmění

Zakládalo-li by nabytí podílu jedním z manželů účast i druhého manžela na obchodní korporaci, byl by rázem druhý manžel adresátem mnohých práv, ale i povinností ve vztahu ke společnosti. Příslušelo by mu napříště např. právo ve smyslu § 155 ZOK požadovat od jednatelů informace o společnosti, ale byl by oprávněn i k podání společnické žaloby dle § 157 ZOK. Konkludentně by rovněž pro ilustraci v souladu s § 209 ZOK přistoupil ke společenské smlouvě společnosti,¹⁷ čímž by rozsah jeho povinností dále vzrostl, když společenská smlouva může upravovat postavení společníků i v oblastech, které svým významem přesahují pouhou účast na správě společnosti. Významně se tato okolnost projevuje např. v úpravě zákazu konkurence. Jakkoli se totiž dle § 199 odst. 1 ZOK omezení jiných podnikatelských aktivit v předmětu činnosti nebo podnikání společnosti vztahuje předně pouze na jednatele společnosti, na základě § 199 odst. 4 ZOK společníkům nic nebrání, aby prostřednictvím společenské smlouvy rozšířili zákaz konkurence i do svých řad. Musel by se nově přistoupivší manžel, který shodou okolností rovněž vykonává

¹⁶ § 712 NOZ: Není-li v této části zákona stanoveno jinak, použijí se pro společné jmění obdobně ustanovení tohoto zákona o společnosti, popřípadě ustanovení o spoluvlastnictví.

¹⁷ § 209 odst. 1 ZOK: Nabytím podílu přistupuje nabyvatel ke společenské smlouvě společnosti. [...]

činnost shodnou s předmětem podnikání dané společnosti, vzdát svých dosavadních podnikatelských aktivit?

Na druhou stranu by i sama společnost byla adresátem mnohých nových povinností, když by s odkazem na § 139 ZOK a § 264 ZOK musela aktualizovat nejen seznam společníků, resp. akcionářů, ale i příslušné zápisy v obchodním rejstříku týkající se dané společnosti, když jí § 48 zákona č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících fyzických a právnických osob vypočítává povinné údaje do obchodního rejstříku zapisované, mezi než se mimo jiné řadí i informace o společnících. Sladění nové právní úpravy s dosavadní praxí by nadto musela stihnout ve lhůtě 6 měsíců ode dne nabytí účinnosti zákona o obchodních korporacích, k čemuž ji zavazuje § 777 odst. 2 ZOK. Rozšíření okruhu společníků by však společnost musela zohlednit i při svém každodenním fungování.

Jak by rozšíření okruhu stávajících společníků o jejich manžele nesli ostatní společníci? Nepopírá tato právní konstrukce zejména jejich právo alespoň ovlivnit složení společnosti, které jim ostatně zaručuje i nový zákon o obchodních korporacích ve svém § 208, když se dušuje, že společník je oprávněn převést podíl na osobu, která již není společníkem, pouze a jen se souhlasem valné hromady, neurčí-li společenská smlouva jinak?¹⁸ A není třeba faktické přistoupení druhého manžela kvalifikovat jako změnu společenské smlouvy, jež vyžaduje dle § 147 ZOK ke své platnosti dohodu všech společníků?

Uvedené myšlenkové pochody nezřídka vedou až k absurdním závěrům, jejichž zavedení do praxe i kvůli nedostatku praktických zkušeností s touto koncepcí zdá jen těžko představitelné, zejména když důsledky nabytí účasti ve společnosti ze strany nejednajícího manžela výrazně zasahují do oblasti jeho autonomního rozhodování. Lze si totiž představit, že takový manžel má zájem, aby nebyl dočista ochuzen o společné prostředky, které byly druhým manželem na nabytí podílu vynaloženy, při vypořádání společného jmění, ale zároveň si z nejrůznějších důvodů nepřeje honosit

¹⁸ § 208 odst. 1 ZOK: Neurčí-li společenská smlouva jinak, může společník převést podíl na osobu, která není společníkem, jen se souhlasem valné hromady. [...]

se titulem společníka i co do nemajetkových práv. Řešení této svízelné situace by mohl nabídnout snad jen § 718 odst. 1 NOZ, jenž manžele opravňuje ujednat si odlišný manželský majetkový režim prostřednictvím smlouvy, která se může týkat zejména právě rozsahu a obsahu společného jmění.

7. Závěr

Ačkoli s sebou povýšení druhého manžela na společníka nese dalekosáhlé důsledky, jejichž dopad nelze kvůli nedostatku relevantní rozhodovací praxe zcela dohlédnout, výše uvedené indicie spíše napovídají, že popsáný odklon od dřívějšího pojetí představuje úmysl zákonodárce, jenž bude nutné do budoucna respektovat. Dosavadní judikatura, jež vedla dělicí linii mezi majetkovou rovinou obchodního podílu na jedné straně, a společenskou či účastnickou rovinou na straně druhé, se zřejmě po 1. 1. 2014 neprosadí, neboť dle výslovné dikce zákona nebude mít takové rozdělení opodstatnění. Na druhou stranu bude nezbytné vyjasnit podrobnosti správy takového podílu, aby důsledky obsazení podílu do společného jmění nepřipustně nezasahovaly do autonomie jednotlivce chráněné ústavním pořádkem.

8. Prameny

Odborná literatura:

BEZOUŠKA, P., PIECHOWICZOVÁ, L.: Nový občanský zákoník. Nejdůležitější změny.

Olomouc: Anag, 2013

ČECH, P.: Obchodní společnosti po roce 2013. In: Metodické aktuality Svazu účetních, č. 8/2013

ČERNÁ, S.: Obchodní právo, Akciová společnost. 3. díl. Praha: ASPI, 2006

DĚDIČ, J., KUNEŠOVÁ-SKÁLOVÁ, J.: Společnost s ručením omezeným z právního a účetního pohledu. Praha: POLYGON, 1999

HAVEL, B. a kol.: Zákon o obchodních korporacích s aktualizovanou důvodovou zprávou. Ostrava: Sagit, 2012

NOVOTNÝ, P., IVIČIČOVÁ, J., SYRŮČKOVÁ, I., VONDRÁČKOVÁ, P.: Nový občanský zákoník. Rodinné právo. Praha: GRADA Publishing, a.s., 2014

PELIKÁNOVÁ, I.: Obchodní právo. 1. díl. Praha: ASPI, a.s., 2005

PELIKÁNOVÁ, I., ČERNÁ, S. a kol.: Obchodní právo. Společnosti obchodního práva a družstva. 2. díl. Praha: ASPI, a.s., 2006

RADVANOVÁ, S., ZUKLÍNOVÁ, M.: Kurs občanského práva – Instituty rodinného práva. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 1999

SVEJKOVSKÝ, J. a kol.: Nový občanský zákoník: srovnání nové a současné úpravy občanského práva. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012

ŠTENGLOVÁ, I., HAVEL, B., CILEČEK, F., KUHN, P., ŠUK, P.: Zákon o obchodních korporacích. Komentář. Praha: C. H. Beck, 2013

ŠVESTKA, J., DVOŘÁK, J., FIALA, J. a kol.: Občanský zákoník. Komentář. Svazek I. Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2014

ŠVESTKA, J., SPÁČIL, J., ŠKÁROVÁ, M., HULMÁK, M. a kol.: Občanský zákoník I. § 1 – 459. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2008

Normativní právní akty:

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích)

Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník

Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník

Zákon č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících fyzických a právnických osob

Judikatura:

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 20. 7. 2004, sp. zn. 22 Cdo 700/2004